

Nicky
Fellegrino

Iš anglų kalbos vertė
Ignė Norvaišaitė-Aleliūnienė

P. S. ATVAŽIUOK
Į ITALIJĄ

Sofoklis

VILNIUS, 2024

Dabar

Bela nežinojo, ko tikėjosi, bet tikrai ne šito. Didingi *palazzo* su tamsžalėmis langinėmis, laiko nuglostytomis akmeninėmis sienomis ir puošniomis kolonomis abipus durų buvo tokie įspūdingi, kad ji sekundėlę sudvejojo. Ar atvykdama čia suklydo? Ar pasigailės pasielgusi taip impulsyviai?

Tada vestibulyje išvydo juos – jos pasitikti susirinko visa šeima. Štai ir Enrikas, jo veidas taip gerai pažįstamas. Jam už nugaros – du sūnūs su žmonomis, varstantys ją vertinamais žvilgsniais. Enrikui į parankę kibosi pagyvenusi moteris, jo motina. Belos manymu, nė vienas neatrodė labai patenkintas ją matydamas.

– Sveiki, – ištarė ji, padėdama apdaužytą lagaminą ant marmuro grindų, nežinodama, ar sveikinantis spausti ranką, ar bučiuoti skruostą.

– Sveika atvykusi. – Bent jau Enrikas šypsojosi. Jis žengė arčiau, glustelėjo skruostu prie jos skruosto ir ji prabėgšmais pajuto, kad jo oda glotni, o mediena dvelkiantys kvapai – rafinuoti. – Tokia ilga kelionė, šitiek tūkstančių kilometrų, turbūt esi labai pavargusi.

– Šiek tiek sunku priprasti prie pasikeitusios laiko juostos, – pripažino ji, nors iš tiesų jautėsi išsekusi. Prieš daugybę

valandų Bela išskrido iš apniukusio Oklando. Nuo to laiko mažame sėdynės atloše įmontuotame ekranėlyje pažiūrėjo ne vieną neįsimintiną filmą ir prisivalgė prasto lėktuvo maisto, nes daugiau nebuvo ką veikti. Dabar jos čiurnos buvo sutinusios, plaukai nutįsę, o pilvas išsipūtęs.

– Naujoji Zelandija labai toli, – mandagiai tarstelėjo viena iš žmonių. Ji buvo tamsių plaukų, putlių skruostų ir labai graži, vilkėjo rankomis siuvinėtą raukiniuotą suknelę, pabrėžiančią įdegusias kojas.

Kita jauna moteris taip pat buvo tamsiaplaukė ir graži, bet jos veidas atrodė prakaulesnis, paakiai iš nuovargio paburkę. Vieną ranką ji laikė ant pilvo ir Bela mėgino prisiminti, kada, anot Enriko, turi gimti jo pirmas vaikaičiai.

– Ketinome pietauti sode, – pasakė jis.

Reikėjo porą naktų praleisti Romoje, tada Bela būtų atvykusi pailsėjusi ir atsigavusi. Juto, kad Enriko sūnūs spokso į ją akmeniniais veidais, o motina nesiliauja raukytis. Akivaizdu, kad ji padarė ne patį geriausią pirmą įspūdį.

– Būtų puiku papietauti, – tarė ji, nuvydama mintis apie dušą ir pogulį.

Enrikas visus pristatė, nors Bela jau buvo mačiusi nuotraukas ir atpažino paniurusį vyresnėlį Džianį ir jo išblyškusią nėščią žmoną Katariną. Kito sūnaus Pietro plaukai buvo labiau garbanoti, jis ant vieno plono riešo ryšėjo porą austų afrikietišku apyrankių. Buvo neseniai susituokęs su gražuole Perla. Ir, žinoma, Enriko motina, senoji sinjora. Net visiems prisistačius, Bela vis dar nebuvo tikra, kaip turėtų ją vadinti. Dabar jie vedėsi ją ilgu koridoriumi, pro skliautuotą valgomąją ir kambarį, pilną antikvarinių kėdžių ir marmurinių statulų.

Tada visi atsidūrė terasoje, vedančioje į nedidelį sodą. Už jo matėsi stačiakampis baseinas, lodžija su dar keliomis orna-

mentuotomis kolonomis ir neaukšta kalkakmenio siena, už kurios atsivėrė iki jūros besidriekiančių raudonžemyje augančių alyvmedžių giraičių vaizdas.

– Ar seniai gyvenį šitame name? – pasiteiravo Bela Enriko, sėsdama prie stalo pavėsingoje lodžijoje.

– Gimiau čia, – atsakė jis. – Namas jau seniai priklauso mano šeimai, laikantis tradicijų, jį paveldi vyriausias sūnus ir perduoda savo vyriausiam sūnui.

– Nežinojau, kad jis toks... įspūdingas.

Kaskart per tuos ilgus judviejų *Zoom* pokalbius Enrikas būdavo savo darbo kambaryje. Patalpa neatrodė ypač prabangi – viso labo mažas kambarėlis, kone alkova. Dabar Bela suprato, kad jis turbūt turi kitą, gerokai didesnį, kabinetą įmonės būstinėje. Jai nė netoptelėjo, kad Enrikas toks turtingas.

Žvelgdama į jį, sėdintį stalo gale ir pilstantį proseką, Bela suprato apie šį vyrą žinanti tik tiek, kad jis ją prajuokindavo ir buvo lyg draugas, bet iš tiesų ji jo nė kiek nepažinojo.

Jis buvo aukštesnis, nei ji tikėjosi, ir lieknesnis. Iki šios dienos Bela jį matė tik kompiuterio ekrane, dažniausiai tik galvą ir pečius. Dabar pastebėjo kitus dalykus. Jo judesiai, net stovėseną bylojo apie pasitikėjimą savimi. Imdama iš jo taurę proseko, ji pastebėjo, kad Enriko pirštai ilgi ir įdege, nagai tvarkingi.

– Turime pakelti tostą, – pareiškė jis visiems gavus po taurę. – Už Belą! Labai džiaugiamės, kad atvažiavai į Italiją, ir tikimės, jog tavo viešnagė bus laiminga.

Visi pakėlė taures, bet prabilo tik Perla.

– Už Belą, – meiliai pakartojo ji. – Sveika atvykusi.

– Ačiū, labai džiaugiuosi būdama čia, – tarė Bela, vis dar jausdamasi apkvaitusi, tik nežinia, nuo įspūdingo namo ar ilgo skrydžio.

Visi spoksojo, laukdami, kol ji pasakys ką nors daugiau. Senoji sinjora, kurios akys buvo taip giliai įstatytos raukšlėtame veide, kad priminė razinas bandelėje, gražūs sūnūs ir jaunos moterys – viena besišypsanti, kita dar labiau išblyškusi.

– Ji labai graži. – Bela palietė dramblio kaulo spalvos lininę staltiesę. – Vienas iš jūsų gaminių?

– Taip, taip, – nusišypsojo jai Enrikas. – Kaip ir Perlos suknelė, mano marškiniai, mamos skraistė – visa tai lininiai *Casa di Ginaro* gaminiai. Siunčiau tau kažką iš mūsų asortimento, tiesa?

– Servetėles, – priminė jam Bela.

Jos atvyko dailiai supakuotos – aštuonios baltos subtiliai žvilgančios ir rankomis siuvinėtos lininės servetėlės. Ji įdėjo jas į stalčių ir daugiau nė karto neištraukė. Bela stalą dengdavo tarpusavyje nederančiais antikvariniais porceliano indais ir uogienių stiklainiais su lauko gėlėmis. Jai patiko suburti žmones triukšmingoms, netvarkingoms vakariėnėms – rankomis valgant keptą viščiuką, laistant raudonąjį vyną, barstant trupinius. Servetėlės buvo Enriko dovana, tad ji jas, savaime suprantama, pasiliko, bet neįsivaizdavo kada nors panaudosianti.

Reikėjo į tas servetėles, į tai, ką jos bylojo, atkreipti didesnę dėmesį. O servetėlės bylojo, kad Enrikas – vyras, viską darantis prideramai, ne iš tų, kurie tiesiog atplėšia popierinio rankšluosčio lapelius, kad draugai turėtų kuo nusivalyti išsitepusias burnas ir pirštus, visai ne toks kaip Bela.

– Gražias linines servetėles, – pridūrė ji. – Su išsiuvinėtu herbu.

– Mūsų šeimos herbas, – prakalbo senoji sinjora, savo razinines akutes įsmeigusi į Belą. – Labai senas.

– Turite savo herbą. – Bela buvo sužavėta – regis, to iš jos ir buvo tikimasi.

– Daug šeimų turi, – gūžtelėdamas pečiais pasakė Enrikas. – Tai nėra neįprasta.

Pietus atnešė prijuostę ryšinti moteris. Porcijos buvo nedidelės, bet viskas atrodė skaniai. Spagečių sukūrys, padengtas glotniu pomidorų padažu ir patiektas su lašeliu svogūnų džemo. Citrusais dvelkiantys smulkinti pankoliai, patiekti su salsvais langustais. Minkštos, purios miltai apibarstytos bandelės. Belai net seilė tįso, bet ji valgė atsargiai. Sunkiai sekėsi neaptaškyti padažu tobulos lininės staltiesės, o apie tai, kad duonos kampeliu išlaižytų viską iki paskutinio gardaus lašelio, kaip buvo pratusi namie, nebuvo nė kalbos.

– Mano sūnus sako, kad dirbi meno pasaulyje, – tarstelėjo senoji sinjora.

– Turiu nedidelę galeriją, – pasakė Bela.

– Mieste?

– Ne, pajūrio miestelyje, kuriame gyvenu. Iš tiesų tai tik namo priestatas. Prekiauju paveikslais, keramikos dirbiniais, rankdarbiais ir panašiai.

– Kaip sekasi? Ar galerija klesti?

– Būna ir geriau, ir blogiau, kaip ir visiems verslams. – Bela neketino meluoti. – Be to, galerija labai maža.

– Šitai šeimai pasisekė, kad esame įsitvirtinę, – tarė sinjora. – *Casa di Ginaro* įkūrė mano prosenelė. Ji pradėjo kukliai, nuo raukinių naktinių, kuriuos siuvo ir siuvinėjo pati. Pamažu išaugome.

Bela, žinoma, buvo užsukusi į *Casa di Ginaro* tinklalapį ir parduodamų gaminių kainos privertė kilstelėti antakį. Kas tiek moka už lininius drabužius ir namų tekstilę? Tačiau

kažkodėl ji ir toliau manė, kad Enrikas toks pat kaip ji – nei turtingas, nei vargšas, kažkur per viduriuką. Nuotraukose, kurias aptiko, nesimatė nei sunkių auksinių roleksų ant riešo, nei blizgučių – nieko akį režiančio. Matant Enriką nuotraukose ir gyvai, į akis labiausiai krito jo tviskanti šypsena ir jaunatviško žavesio pėdsakai veide.

Ji rado kelias nuotraukas iš mados pasirodymų, kuriose ji supa šeimos nariai, taip pat kelis kadrus iš fotosesijų žurnalams. Viename iš jų Enrikas tįso ant šezlongo prie baseino, bet toje nuotraukoje nesimatė įspūdingo *palazzo* fasado. Dabar, paaiškėjus, kad jis turtingas, ji jautėsi keistai įsižeidusi, lyg jis būtų visą laiką ją apgaudinėjęs arba melavęs, nuslėpęs svarbią informaciją.

Ši kelionė turėjo tapti tuo pabėgimu, kurio jai reikėjo, visų problemų sprendimu. Atvažiuok į Italiją, rašė Enrikas, ir Bela spontaniškai sutiko. Jis gyveno Ostunyje, akinamai baltame ant kalvos įsikūrusiame mieste, dunksančiame virš alyvmedžiais apaugusios plynaukštės. Ją sužavėjo nuotraukos, o galutinai įtikino aprašymai. Skersgatvių, laiptų ir arkų labirintas, tankiai sustatyti namai, šimtmečių senumo istorija.

Dabar ji čia, šituose *palazzo*, su šita šeima ir vyru, kuris jai buvo kone nepažįstamas. Bela atvažiavo į Italiją ir jai teks išnaudoti šią galimybę.

Anuomet

Tuokdamasi su Ariu, Bela nutuokė, kad vieną dieną gali tapti našle. Žinoma, negalvojo apie tai jiedviem pozuojant nuotraukoms tarp vėjo kedenamų žolių ant kopų, kylančių virš vandenyno. Ji vilkėjo vasarinę suknelę, šviesius plaukus buvo papuošusi gėlėmis. Buvo siaubingai šalta, nes oras staiga pasikeitė; nepaisant to, ji tryško džiaugsmu.

Džiaugėsi ne visi. Nuo pat pradžių jos motina aiškiai išreiškė nepritarimą dėl jų amžiaus skirtumo ir kaskart per ceremoniją žvilgtelėjusi į ją ir savo patėvį Bela išvysdavo susiraukusius veidus. Galiausiai liovėsi į juos žiūrėjusi. Ji buvo įpusėjusi penktą dešimtį, Aris – dvidešimt metų vyresnis. Su baltais trumparankoviais marškiniais ir nefrito pakabuku, visada žvilgančiu ant kaklo, jos jaunikis atrodė kaip vyras pačiame jėgų žydėjime.

Aris visada atrodė ir elgėsi jaunatviškai. Jis plaukiodavo banglente ant šėlstančių bangų ir jodinėjo žirgu po juodojo smėlio paplūdimį, šokinėdamas per kelyje pasitaikančius vandenyno išplautus rąstigalius. Matėsi, kad jis vyresnis už ją, bet nė už ką nebūtum atspėjęs, kad juos skyrė dvidešimt metų. Matei jo plačius pečius ir stiprias rankas, girdėjai

žemą grumantį balsą, jutai jo energiją; jis niekada neatrodė gležnas. Bela ilgai laukė tokio vyro kaip Aris.

Pirmą kartą Arį išvydo jo darbų parodoje. Viena draugė pakvietė eiti kartu; Aris buvo jos mokytojas suaugusiųjų tapybos kursuose. Jo paveikslus eksponavusi galerija surengė didesnę vakarėlį nei įprastai, nes tai turėjo būti paskutinė jo paroda, ilgos karjeros pabaiga.

– Menas man buvo viskas, bet tikiu, kad gyvenimas tuo neapsiriboja. Metas tai patirti, – pasakė jis savo trumpoje kalboje. – Nebenoriu vienas tūnoti studijoje. Noriu būti pasaulyje, tarp žmonių, gyventi.

Prisispaudusi prie galinės sienos, rankoje gniauždama taurę šilto šardonė, Bela žiūrėjo į jį per susirinkusiųjų galvas ir manė, kad jis nuostabus.

Antrą kartą išvydo jį viename barbekiu vakarėlyje. Aris tądien plaukiojo banglente, jo odą dengė druskos plutelė, šlapi plaukai buvo nubraukti nuo plataus rudo veido. Bela ir tąkart su juo nesikalbėjo.

Trečias susitikimas buvo planuotas. Aris niekaip nėjo Belai iš galvos. Ji prasitarė draugei besigailinti, kad neįsigijo vieno iš jo kūrinų, o kadangi paroda buvo pasibaigusi, draugė pasidalijo jo kontaktais, pasiūlė nuvykti į jo studiją netoli paplūdimio Murivajuje.

– Ten jis turi daugybę senų paveikslų; jei tau kas nors patiks, jis parduos. Jam tikriausiai reikia pinigų.

Aris neprisiminė jos nei iš parodos, nei iš barbekiu vakarėlio. Bet pasakė, kad ji turėtų atvykti kurią sekmadienio popietę ir apžiūrėti jo studijoje likusius paveikslus.

– Šį sekmadienį? – paklausė Bela.

– Jei nori.

– Kuri valanda tau tinka? – pasiteiravo ji.

– Bet kuri, – sududeno Aris. – Jei manęs nebus, po durų kilimėliu yra raktas, užėik į vidų ir užsikaisk kavos. Būsiu kur nors netoliese.

Jo namas stovėjo tarp krūmynų, trumpos įvažos, kuri leidosi nuo pakrantės kelio, gale. Tai buvo medinis namelis su dengta veranda ir studija viename gale. Bela pabeldė į duris ir šuktelėjo jį vardu, bet nesulaukė atsako ir, susiradusi po kilimėliu raktą, įėjo į vidų.

Čia buvo pilna meno kūrinių: į knygų stirtas atremti paveikslai, stiklo ir keramikos dirbinių lentynos, austų lininių krepšių kolekcija ant vienos sienos, ant kitos – nebaigta freska. Bela stovėjo gerdama viską aplinkui ir jos susidomėjimas Ariu dar labiau išaugo.

Jis buvo išėjęs pajodinėti, vilkėjo dulkėtus džinsus, jį lydėjo rudas šuo.

– *Kia ora*, – pasisveikino žengdamas į vidų. – Dar neužkaitei kavos.

– Aš tik dairiausi... smalsavau, – prisipažino ji.

Aris gūžtelėjo pečiais.

– Visi daiktai čia tam, kad į juos žiūrėtum.

Tokioje ankštoje erdvėje, taip arti jo, Bela suprato besijaudinanti kaip paauglė. Tikėjosi, kad nesimato.

– Iš tiesų lioveisi tapęs? – paklausė, jam sukiojantis po virtuvę, kaičiant kavą ir atplėšiant pakelį imbierinių sausainių.

– Iš tiesų, – patvirtino Aris.

– Ir nepasiilgsti?

– Nelabai, tiesiog keista, nes niekada neįsivaizdavau to nebedarantis, bet vieną dieną nebenorėjau tapyti, lyg kažkas būtų pasikeitę. Pažvelgiau į dažus, į teptukus ir tuščią drobę ir pajutau, kad to, kas sukūrė tuos paveikslus, nebėra; praradau tai.

– Skamba liūdnai, – pasakė Bela. Ji buvo kūrybingas žmogus, visą gyvenimą ieškojęs, kas sektųsi. Ji nemokėjo nei piešti, nei tapyti, jos keramikos gaminiai buvo šleivi, nuotraukos – niekuo neypatingos, net mozaikos, kurias darydavo, neįspūdingos. Turėti tikrą talentą ir jo netekti; jai tai buvo neįsivaizduojama.

– Dabar turiu gerokai daugiau laiko jodinėti, – pasakė Aris. – Plaukioti banglente, matytis su draugais, klausytis muzikos arba apskritai nieko nedaryti. Nėra jau taip blogai.

Vienoje rankoje laikydamas kavos puodelį, kitoje – imbierinį sausainį, jis nusivedė ją į savo studiją. Ji buvo prikrauta paveikslų – kelios ankstyvosios drobės, kuriuose jis nutapė Naujosios Zelandijos paukščius, portretai, kuriais garsėjo, ir keli naujesni paplūdimio per audrą vaizdai.

– Nežinau, kaip išsirinkti tik vieną, – pasakė Bela.

– Neskubėk, – tarė jis. – Apsidairyk, grįžk namo ir pagalvok. Jei kas nors patiks, atvažiuok dar kartą aplankyti paveikslų. Paveikslų pirkimas – kaip santykiai; jei tinkamai pasirinksi, ilgą laiką būsi kartu.

Belai patiko jo kūryba, ypač marinistiniai paveikslai – abstraktūs, ryškių spalvų. Labiausiai ją traukė viena mažesnė drobė, neįrėminta, atremta į molbertą. Ji kurį laiką pastovėjo spoksodama į paveikslą, žinodama, kad tai tinkamas pasirinkimas, bet ieškodama dingsties grįžti dar kartą.

– Jokių problemų, – pasakė Aris. – Jei manęs nebus, pati užėik į vidų. Žinai, kur raktas.

Taigi, Bela grįžo kitą sekmadienį ir dar kitą, o paskutinį sekmadienį atsivežė užkandžių, kuriuos jie kartu valgė prie upelio miške, plytinčiame tarp jo namo ir vandenyno.